

Het grote Hyves debat: 'tak tak'

Meer inhoud, minder gekibbel en Rutte weer winnaar

S
a
m
e
n
v
a
t
t
i
n
g

Vandaag werd het eerste hyves debat gevoerd. De lijsttrekkers van het CDA, de PvdA, VVD, SP, GroenLinks en D66 zaten verspreid over Nederland achter de computer en hielden een chatdebat onder leiding van voorzitter Farid. Aan de hand van een aantal stellingen werd er volgens een strak schema gechat. In dit rapport doen we verslag van deze noviteit op campagnegebied. Over een debat waarin er door de lijsttrekkers als bulldozers over de thema's werd heengewalst.

M
e
e
r
w
e
t
e
n
?

Internet

- www.nieuwsmonitor.net
- Twitter: @Nieuwsmonitor

Onderzoekers

Joep Schaper
Sjoerd van Heck
Nadia Ismaili
Martijn Krijt

Otto Scholten

- 06 51 513 921
- o.scholten@uva.nl

Nel Ruigrok

- 06 27 588 586
- nel@nelruigrok.nl

→ Het hyves debat

Hyves is een van de *social media* die worden ingezet tijdens deze campagne om de kiezers te bereiken. De lijsttrekkers hebben allemaal een hyves pagina met talloze vrienden. Dit bracht hyves.nl ertoe een hyves debat te organiseren. Van 12 uur tot 12.30 chatten de lijsttrekkers Balkenende, Cohen, Roemer, Pechtold, Rutte en Halsema onder leiding van een debatleider over stellingen die door gebruikers van hyves waren benoemd tot belangrijke thema's. In dit rapport kijken we in hoeverre het debat inhoudelijk was, wat de stellingen waren en in hoeverre de partijen elkaar steunden danwel bekritiseerden. We sluiten af met een conclusie over hyves als debatplatform.

→ Methode en gegevens

De hyves berichten zijn geanalyseerd volgens de NET-methode. Centrale gedachte achter deze methode is dat de expliciete of concrete inhoud van een tekst weergegeven kan worden als een netwerk van positieve of negatieve relaties tussen de actoren en issues zoals genoemd in de tekst. Anders gezegd: met behulp van de NET-methode kan per zin in kaart gebracht worden hoe partijen en onderwerpen zich tot elkaar verhouden. In totaal vonden we 207 berichten, waarvan er 82 afkomstig waren van de lijsttrekkers. Pechtold zond de meeste berichten uit (19) gevolgd door Rutte (15). Balkenende en Cohen stuurden beide 13 berichten, Halsema 12 en Roemer sluit de rij met 10 berichten. Opvallend hierbij was dat er 125 berichten afkomstig waren van de gespreksleider. Een dominante rol derhalve.

→ Soorten beweringen tijdens het debat

Veel kritiek op de TV debatten betrof het gekibbel van de lijsttrekkers, waarin men elkaar in de reden viel of aanviel op niet-inhoudelijke standpunten. In de berichtgeving van dagbladen zien we deze trend ook terug. Hoewel er wel over inhoudelijke thema's wordt gesproken gaat het toch vooral om steun en kritiek, de peilingen en de niet-inhoudelijke affaires. In onderstaande tabel gaan we in op het soort beweringen dat de lijsttrekkers deden tijdens het debat op hyves. Hier maken we een onderscheid tussen drie 'typen' beweringen.

Tabel 1: frequentieverdeling van de drie typen uitspraken

Soorten uitspraken	Percentage
Uitspraken rond issues	59,6
Uitspraken rond steun en kritiek	38,7
Uitspraken rond succes en falen	1,8

Uit tabel 1 komt naar voren dat de lijsttrekkers zich voornamelijk richtten op uitspraken rondom issues. Dit betreft uitspraken over bijvoorbeeld de toestand van de economie en de gevolgen hiervan. Het debat werd opvallend inhoudelijk gevoerd. Slechts enkele keren probeerden de lijsttrekkers zich te bemoeien met een debat tussen twee collega's, maar zij werden snel terecht gewezen door de debatleider. Hierdoor bleef men vooral gericht op de inhoud. Zeker in vergelijking met het dagbladnieuws zien we dat het meer aandacht is inhoudelijke thema's en standpunten. In het debat bijna 60%, terwijl dit percentage in de dagbladen rond de 40% schommelt. Hierbij moet gezegd dat in het dagblad nieuws het inhoudelijke nieuws waar het partijuitspraken betreft ongeveer 10% van het totale nieuws behelst, terwijl het hier ging om 70 uitspraken van in totaal 207 uitspraken, dus bijna 30%. Het nadeel van het strakke registeren was dat de issues die aan bod kwamen op de vlakte belevten.

→ Inhoudelijke aspecten van het debat

Het debat werd gevoerd aan de hand van een aantal stellingen: economie en werkgelegenheid, immigratie en integratie en onderwijs. Op het gebied van de economie lieten vooral Balkenen-

de en Rutte zich gelden. Het lijkt erop dat beide lijsttrekkers hun stevige imago op economisch gebied koesteren. Rutte waarschuwde voor hogere belasting en wil met de VVD-plannen de economie een “kick-start” geven. Balkenende gaf aan dat de staatsschuld snel op orde moet worden gebracht om “problemen voor later te voorkomen”.

Tabel 2: frequentieverdeling aantal uitspraken per issue

	Economie en werkgelegenheid	Immigratie en Integratie	Onderwijs	Totaal
Balkenende (cda)	10	4	2	16
Cohen (pvda)	1	2	1	4
Roemer (sp)		3	2	5
Rutte (vvd)	7	4	12	23
Halsema (gl)		1	6	7
Pechtold (d66)	5	1	9	15
<i>Totaal</i>	<i>23</i>	<i>15</i>	<i>32</i>	<i>70</i>

De uitspraken rondom immigratie en integratie zijn evenwichtiger verdeeld. De lijsttrekkers waren het opvallend vaak eens op dit onderwerp wat kan verklaren waarom hier minder over werd gesproken. Alleen over de stelling 'Kansarme migranten moeten geweerd worden' kwamen verschillen naar voren. VVD-lijsttrekker Rutte stond hierachter, omdat 'integratie niet kan lukken als de grenzen open blijven'. Pechtold probeerde op dit punt nog wel Cohen uit de tent te lokken door te vragen in hoeverre Cohen het eens is met de bewering van Bos dat integratie niet zonder polarisatie kan. Dit probeerde hij snel neer te zetten met de woorden: 'Bos zei tak tak'. Cohen verweerde zich handig door te stellen dat het altijd gericht moet zijn op “samenleven binnen ons land.”

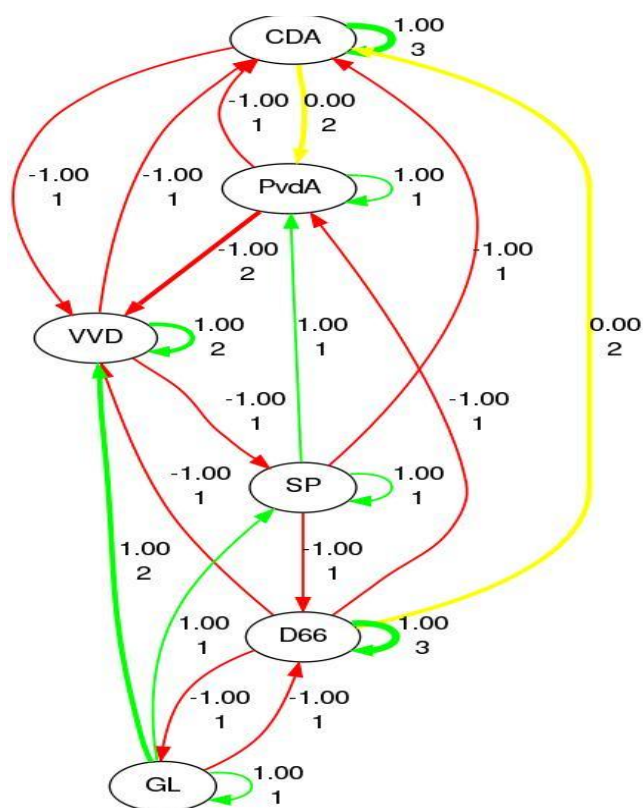
Op het gebied van onderwijs staken Rutte en Pechtold boven de anderen uit. Rutte verdedigde zich tegen verwijten dat het VVD alleen geld uittrekt voor het hoger onderwijs en bracht in dat hij zelf les geeft op het VMBO en daar “de kracht van zijn collega’s” ziet. Pechtold wilde zijn positie als investeerder in het onderwijs bekrachtigen en gaf aan niet te snappen “waarom het CDA op het onderwijs wil bezuinigen”.

➔ **Steun en kritiek**

Hoewel het debat dus opvallend inhoudelijk was konden de lijsttrekkers het niet laten elkaar aan te vallen. In een kleine 40% van de uitspraken tijdens het debat werden er steunbetuigingen danwel kritisch commentaar geuit in de richting van elkaar. In figuur 1 geven we dit weer. De groene pijlen wijzen op steun, de rode pijlen op kritiek. Een gele pijl betekent dat de partijen per saldo neutraal staan ten opzichte van elkaar. Het eerste getal bij de pijl slaat op de richting variërend van -1 (uiterst kritisch) tot +1 (uiterst steunend). Het getal hieronder geeft het aantal uitspraken weer.

Wat opvalt is dat hoewel het om een klein aantal uitspraken gaat, de meeste uitspraken van de lijsttrekkers over zichzelf gaan. Vooral bij CDA en D66 is dit het geval. Alle lijsttrekkers zijn ook, zoals men

Figuur 2: Onderlinge steun en kritek

kan verwachten van een lijsttrekker lovend over de eigen partij en haar programma.

Onderling krijgen vooral CDA en VVD kritiek van de andere partijen. Naast Pechtold viel Rutte Balkenende aan op zijn onderwijsbeleid: "CDA moddert door. Wil niet kiezen, gaat zelfs bezuinigen op onderwijs".

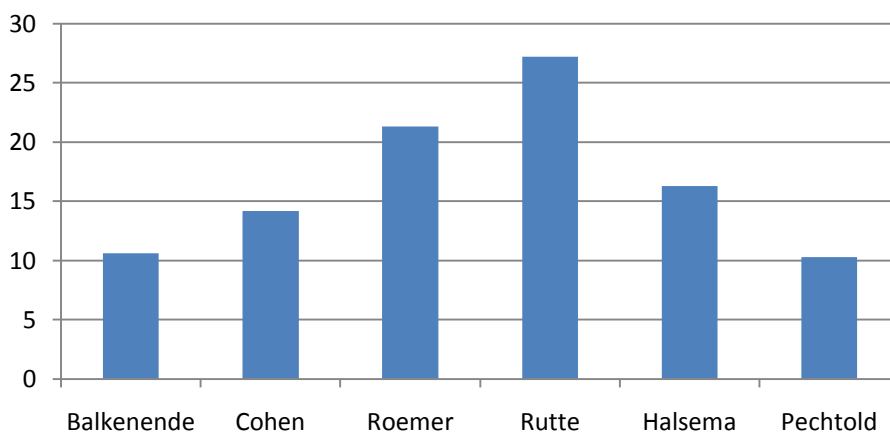
Verder waren partijen ook vriendelijk tegen elkaar. Met name aan de linkerkant van het politieke spectrum werden vooral steunbetuigingen gevonden in de berichten. PvdA, GroenLinks en SP vielen elkaar niet aan, en spraken zelfs steun tegenover elkaar uit.

→ 'Mark de bulldozer' wint het debat?

Kijkend naar de inhoud van het debat vallen een paar dingen op. Het debat is vooral inhoudelijk van aard. Er werd meer aandacht besteed aan inhoudelijke thema's dan men normaal gesproken tegen komt in de berichtgeving. Het debat werd hierbij wel gedomineerd door snelle standpunten over de stellingen. Veel verkiezingsleuzen werden herhaald. Verder viel op dat men het vooral erg eens was met elkaar over de meeste stellingen. Tot een diepgaande discussie over de oorzaken en gevolgen van de diverse besproken thema's kwam het niet.

Dit overziend is het moeilijk aan te geven wie er inhoudelijk heeft gewonnen. De mede-hyvers denken daar heel anders over. Zij wijzen vooral Mark Rutte aan als winnaar van het debat. Zo schrijft iemand "Rutte was snel en reageerde echt op de ander, terwijl de meeste anderen slechts hun verkiezings slogans zaten uit te tikken...". Zijn gevatte opmerking over het verwijt dat hij als een bulldozer wil hervormen "Goed beeld, een bulldozer die orde op zaken stelt en nieuwe richting wijst" was hier voor een belangrijk deel debet aan, gezien de reacties na afloop. Roemer is opvallend tweede, met ruim 20% van de stemmen. Over hem reageerde een hyver: "Ik vond Emile Roemer toch het beste uit de doos komen. Zijn manier van debatteren is vermakelijk, serieus en direct."

Figuur 3: Winnaar van het debat volgens hyvers

→ Conclusie

De tijdsspanne van een half uur, het gekozen format van stellingen en twee-debatten met een strakke leiding van de gespreksleider zorgden ervoor dat er wel inhoudelijk werd gediscussieerd maar dat de ware gezichten van de partijen niet naar voren kwamen. De discussies bleven steken in verkiezingsretoriek. Daar kwam bij dat de type snelheid van de verschillende lijsttrekkers ervoor zorgde dat men lang op antwoorden moest wachten. Van een snelle, directe confrontatie, zoals op TV mogelijk is, was geen sprake. Dit maakte overigens wel dat de partijleiders elkaar niet in de reden konden vallen. Lijsttrekkers die niet aan de beurt waren werden

ook vriendelijk doch dringend verzocht zich buiten de discussie te houden. Ook dit zorgde ervoor dat er weinig levendigheid in het debat te bespeuren was. Er kwamen voor de hyves volgers wel enkele verschillen tussen de partijen aan bod, al overheerste het idee dat de lijsttrekkers het vooral eens waren over de belangrijkste punten en ontbrak te tijd om over de manieren waarop men de gedeelde idealen wil bereiken te discussiëren.

Het is dan ook de vraag of deze vorm van een politiek debat bedrijven ervoor heeft gezorgd dat meer jongeren zich betrokken voelen bij de politiek en zich geroepen voelen te gaan stemmen volgende week woensdag. Ondanks de dappere poging van hyves lijkt het daar niet op. Sterker nog, op het concurrerende social media platform Twitter, werd het debat afgedaan als waardeeloos, oninteressant en tijdverspilling. Aanleiding genoeg voor de organisatoren van dit eerste hyves debat na te denken over het format van het debat. Wellicht kan een chatsessie met meer ruimte voor onderling debat tussen de lijsttrekkers en meer inbreng van de mede-hyvers hier toe bijdragen. Evenzo kan het aanstellen van professionele typisten voor de lijsttrekkers er in ieder geval voor zorgen dat het debat levendiger wordt en recht doet aan de snelheid dat een chatsessie nu eenmaal kenmerkt.